

γαλοτύρια "Ηπ. (Αυλότοπ.) 'Ο Γκισούλ'ς φ'λάγ' τὰ πρόβατα καλύτερα κι ἀπὸ ἄνθρουπον Θεσσ. (Συκαμν.) Τ' ὄνομα τοῦ Γκεσουλή ἔχουν ὅλα τὰ σκυλλιά πού 'ναι 'ς τὸ κορμὶ μαῦρα καὶ ἄσπρα 'ς τὸ λαιμὸ καὶ 'ς τὴν κοιλιά Χ. Χρηστοβασ. Διαχων., 35 Τὰ τρία μας σκυλλιά, ὁ Μούργκας, ὁ Γκεσουλήης κι ὁ Τραχήλης Χ. Χρηστοβασ. Διηγ., στάνης, 40.

'Η λ. καὶ ὡς ἐπὼν. ὑπὸ τὸν τύπ. Γκεσουλήης "Ηπ.

γκισσούλικος ἐπίθ. ἐνιχ. γιουσούλ'κους Μακεδ. (Κοζ.)

'Εκ τοῦ γκισσούλικος, οὐδ. τοῦ ἐπιθ. γκισσούλης.

'Επὶ κυνός, μελανόθριζ με ἐρυθράς ἀποχρώσεις εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν ρῖνα ἔνθ' ἄν.

γκισσοφάσολο τό, "Ηπ. (Σουλ. Φροσ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γκισόσος καὶ τοῦ οὐσ. φασόλι.

Ποικιλία φασιόλων μικροῦ μεγέθους καὶ σκούρου χρώματος. Συνών. γκισόσος 3, γυφτοφάσολο, λεῖανοφάσολο, Σμυρναίικο.

γκιότσι τό, Μ. Χουρμούζ., Μαλακ., 53 — Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. γκιότσ' Θράκ. ('Αδριανούπ.) Προπ. (Μηχαν.) γιότσ' Θράκ. (Σαρεκκλ.) — Π. Παπαχριστοδ., Θρακ. ἡθογραφ., 3, 92 γκιότσι Θράκ. (Σηλυβρ.) γιότσι "Ανδρ.

'Εκ τοῦ Τουρκ. gōç = μετοίκησης.

Μετοίκησης, ἀλλαγὴ κατοικίας καὶ ἰδίᾳ ἡ κατὰ τὸ θέρος γινομένη πρὸς παραθερισμόν, ὁ παραθερισμὸς ἔνθ' ἄν.: Κάνω γκιότσι (μετοικῶ) Λεξ. Βυζ. Δημητρ. "Εκαμε τὸ γκιόσι του (μετέβη πρὸς παραθερισμόν) Θράκ. (Σηλυβρ.) "Ηρθανε νὰ κάμουνε γιότσι "Ανδρ. 'Σ τὴ Χαρταλιμὴ ἔκαμε γκιότσι ἐφέτος Μ. Χουρμούζ., ἔνθ' ἄν. β) Συνεκδ., ἡ ὑπὸ μετακόμισιν οἰκοσκευὴ Θράκ. (Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) — Π. Παπαχριστοδ., ἔνθ' ἄν. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Οἱ Θρακιῶτες δέονται τὰ γκιότσια τους, χαιρετοῦν τὰ παρθένα βουνά τους Π. Παπαχριστοδ., ἔνθ' ἄν.

γκιουὸν μόρ. ἐνιχ. γιουὸν Κρήτ. (Κατσιδ.)

Λέξις πεποιημένη.

"Εκφρασις δηλοῦσα τὸν ἀκατάληπτον ψῖθρον: "Εγροίκουνα κ' εἶχανε τόσο γιουὸν-γιουὸν, μὰ δὲν ἐκατάλαβα εἶδα λέγανε Συνών. ψι-ψι, ψο-ψο.

γκιουβέξι τό, ἄκλ. Λεξ. Βυζ. γιουβέξ' Θράκ. ('Αδριανούπ.) 'ουβέξ' Θράκ. ('Αδριανούπ.) κιουβέξ-ζιν Κύπρ. κιουβέξιν Κύπρ. κιουβέξιν Λυκ. (Λιβύσσ.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. gūvez = λαμπρὸν ἐρυθρὸν χρώμα.

1) Τὸ χρώμα τοῦ βυσσίνου Κυπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) — Λεξ. Βυζ.: "Εζήτησεν τοῦ βασιλέα νὰ τῆς δώσουν ἓνα κομ-μάτιν βελούδο κιουβέξ-ζιν (ἐκ παραμυθ.) Κύπρ. Συνών. βυσσινί. 2) 'Ο καρπὸς τῆς βυσσινέας Θράκ. ('Αδριανούπ.) Συνών. βύσσινος.

γκιουβεντίζω 'Ιων. (Βουρλ.) γκιουβεντίζον Μακεδ. (Βογατσ. Πάγγ.) κ.ά. γιουβεδίζον Θράκ. (Κομοτ. Σαρεκκλ.) Μέσ. κιουβεντίν-νουμον Λυκ. (Λιβύσσ.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. gūvenmek = βασιζομαι.

1) 'Ενεργ. καὶ μέσ., στηρίζομαι, βασιζομαι Θράκ. (Κο-

μοτ. Σαρεκκλ.) 'Ιων. (Βουρλ.): Ποῦ θὰ γκιουβεντιστῇ ἡ τράπεζα, νὰ μὲ δώσ' δάνειο; 'Ιων. Γκιουβεντίστηκε 'ς τὴ σεργιανὰ του (τὰ χρηματικὰ κεφάλαια) Βουρλ. 'Σ τὴ babā τ' τοῦ βιὸ γιουβιδίξ' (βιὸς = περιουσία) Σαρεκκλ. Σὶ τί γιουβιδίξισι; Κομοτ. 2) 'Ενεργ. λαμβάνω θάρρος, τολμῶ, ἀποφασίζω Μακεδ. (Πάγγ.): Δὲ γκιουβεντίξον νὰ σπείρουν 3) 'Ενεργ. καὶ μέσ. 'Επαίρομαι, καυχῶμαι Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Βογατσ.): Τί, ἀρέ, γκιουβεντίξισι; Βογατσ. Συνών. ἀλαζονεύομαι, καυχέμαι, περηφανεύομαι, φουσκώνω.

γκιουβετζιλές ὁ, Λεξ. Βυζ. Περίδ. Π. Βλαστ. 484 γιουβετζιλές Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) γκιουβετζουλές Λεξ. Περίδ. Λεγρ. Μπριγκ. τζεβιτζιλές Λεξ. Περίδ.

'Εκ τοῦ Τουρκ. gūherçile = ντρινὸν κάλιον.

Νιτρικὸν κάλιον, νίτρον. Συνών. λατρώνι, σαλνίτρι.

γκιουβέτσα ἡ, ἐνιχ. γβ'βέτσα Θράκ. (Αὐδήμ. Κοσμ.) Μεγεθ. τοῦ οὐσ. γκιουβέτσι.

1) Μέγα γκιουβέτσι 1, τὸ ὅπ. βλ., Θράκ. (Αὐδήμ.)

2) Μικρὸν πῆλινον δοχεῖον φαγητοῦ Θράκ. (Κόσμ.)

γκιουβετσάδα ἡ, σύνθηθ. γκιουβιτσάδα "Ηπ. (Ζαγόρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γκιουβέτσι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-άδα (II)

'Ωραῖον καὶ ἄφθονον γκιουβέτσι 2, τὸ ὅπ. βλ., σύνθηθ.: Σήμερα θὰ φτειάξω γκιουβετσάδα. Εἴχαμε γκιουβετσάδα καὶ καλὸ κρασί σύνθηθ. || Ποίημ.

Θὰ φᾶμε τὴν καλύτερη τοῦ κόσμου γκιουβετσάδα Γ. Σουρῆς, Ρωμ. ἀρ. 166.

γκιουβετσάκι τό, σύνθηθ.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. γκιουβέτσι.

1) Τὸ δι' ἓν ἄτομον παρεσκευασμένον γκιουβέτσι 2, τὸ ὅπ. βλ., σύνθηθ.: Αὐτὸς ὁ λιγούρης ἔφαγε τὸ καταπέτασμα καὶ τώρα ὀρέγεται γκιουβετσάκι. Αὐτὴ ἡ ταβέρνα φημίζεται γιὰ τὰ γκιουβετσάκια τῆς σύνθηθ. 2) Γκιουβέτσα 2, τὸ ὅπ. βλ.

γκιουβέτσι τό, κοιν. γκιουβέτθ' Εὐβ. (Αἰδηψ.) "Ηπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. Θράκ. ('Αδριανούπ.) Μακεδ. (Βλάστ. Δοξᾶτ. Κοζ.) Πόντ. Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν. Φθιώτ.) γιουβέτσ' Θράκ. (Αἶν.) Σάμ. (Κοκκάρ.) γκιουβέτσ' Μακεδ. (Σέρρ.) γκιουβέτσ' Μακεδ. (Ροδολίβ.) γιουβέτσι σύνθηθ. γιουβέτσ' Εὐβ. ('Αγία "Ανν.) Λέσβ. Μακεδ. (Βόιον) Προπ. (Πάνορμ.) γιουβέτξι Κρήτ. κ.ά. γιοβέτξ' Σάμ. (Μαραθόκ.) γουβέτσι Πελοπν. (Μάν.) γκιβέτσ' Θράκ. ('Ελληνοχώρ. Καρωτ.) Μακεδ. (Βλάστ. Βόιον Γαλατ. Δαμασκ. 'Εράτυρ.) Στερελλ. ('Αρτοτ. Χρισ.) γκιβέτθ' Πόντ. (Τραπ.) γβ'βέτσ' "Ηπ. (Βίτσα. Κουκούλ.) Θράκ. ('Αδριανούπ. Αὐδήμ. Καβακλ.) γβ'βέτσ' Θράκ. (Αἶν.) κιβέτξ' Πόντ. (Τραπ.) γιβέτσι Κυκλ. (Δονοῦς.) γιβέτξ' Κρήτ. κιουβέτσι Προπ. (Μαρμαρ.) κιουβέτθ' Πόντ. (Τραπ.) κιουβέτσιν Λυκ. (Λιβύσσ.) κιουβ-βέτσιν Μεγίστ. ντουβέτσι "Ηπ. (Πωγών.) ντ'βέτσ' Στερελλ. (Γαλαξ.) τζουβέκι Μέγαρ. Πελοπν. ('Ανδρίτσ. Κουνουπ.) κ.ά. τζουβέξ' Μακεδ. (Θεσσαλον.) τσουβέκι Πελοπν. (Μεσσην.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. gūterç = πῆλινον δοχεῖον.

1) 'Αβαθὲς σκεῦος, ἰδίᾳ πῆλινον, πρὸς ὄπτησιν φαγητῶν

εἰς φοῦρνον κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Τὸ κρέας 'ς τὸ γκιου-
βέτσι γίνεται λουκούμι. Δῶς' μου ἓνα γκιουβέτσι νὰ βάλω
τὸ κρέας κοιν. Τὰ πλατάκια τὰ κάναμε φυλλάκι - φυλλάκι
'ς τὸ κιουβέτσι τὸ καλύτερο γλύκισμα τοῦ χωριοῦ μας ἦταν
αὐτὸ (φυλλάκι = μικρὸν φύλλον ζύμης) Προπ. (Μαρμαρ.)
β) Πήλινον πινάκιον φαγητοῦ Θράκ. (Καβακλ.) 2) Συνεκδ.,
τὸ ἐντὸς τοῦ ἀναφερθέντος σκεύους ψηνόμενον φαγητόν, ἰδίᾳ
κρέας μὲ ζυμαρικά κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): 'Απόψε θά' χου-
με γκιουβέτσι μὲ μακαρόνια κοιν. "Εφαγα γκιουβέτσ' μὲ ρυζ'
κι ἀρνοῦδ' Θράκ. (Καρωτ.) "Αμα θὰ γυρίσου ἀπὸ τοῦ τα-
ξιδ', θὰ σ' βάλω ἓνα γκ'βέτσ' νὰ τοῦ φᾶμι ὅλ' ἀδάμα "Ηπ.
(Κουκούλ.) Νὰ φτειάσῃς τζουβέκι Πελοπν. ('Ανδρίτσ.)
'Εφίλειαν τοὺς ἐκλογεῖς καὶ καπνὸν καὶ ρακὶ καὶ γιουβέτσι
Α. Παπαδιαμ., Χριστοῦγ. τεμπέλη, 17.

'Η λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γκιουβέτσης Χίος (Βροντ.)
καὶ ὡς παρων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γιουβέτσης Στερελλ. ('Αράχ.)

γκιουβετσιά ἡ, ἐνιαχ. κιβετζέα Πόντ. (Τραπ.)

'Εκ τοῦ οὗς. γκιουβέτσι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ.
κιβέτζ', καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι ά.

Ποσότης φαγητοῦ, ἡ ὁποία δύνανται νὰ περιληφθῇ εἰς ἓν
γκιουβέτσι ἐνθ' ἄν.: "Εψεσα ἓναν κιβετζέαν χαψία
Πόντ. (Τραπ.)

γκιουβετσόπουλο τό, ἐνιαχ. γκιβιτσόπ'λου Μακεδ.
(Κοζ.)

'Υποκορ. τοῦ οὗς. γκιουβέτσι διὰ τῆς καταλ.
-πουλο.

Μικρὸν γκιουβέτσι 1, τὸ ὅπ. βλ.: "Εξ'σα κᾶνα δυὸ
ψάρια γιὰ νὰ βάλω 'ς τοῦ γκιβιτσόπ'λου νὰ τὰ στείλω
'ς τοῦ φοῦρνου Μακεδ. (Κοζ.) Συνών. γκιουβετσά-
κι, γκιουβετσούδι.

γκιουβετσούδα ἡ ἐνιαχ. γκιβιτσούδα Α. Ρουμελ.
(Καβακλ.) Θράκ. (Κόσμ.)

'Εκ τοῦ οὗς. γκιουβέτσι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ.
γκιβέτσι, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδα.

Γκιουβέτσι 1, τὸ ὅπ. βλ. ἐνθ' ἄν.: Παροιμ. Γέλα-
σι ἡ γκιβιτσούδα ντὴν γκιντούδα πού εἰχ' στραβά ἀχείλια
(γκιντούδα = εἶδος πηλίνου δοχείου φαγητοῦ δι' αὐτοὺς οἱ
ὁποῖοι ψέγουν ἄλλους δι' ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα ἔχουν οἱ ἴ-
διοι) Καβακλ. Συνών. Εἶπε ὁ γάιδαρος τὸν πε-
τεινὸ κεφάλαι.

γκιουβετσούδι τό, ἐνιαχ. γιουβετσούδ' Θράκ. (Αἶν.)
γκιβιτσούδ' Θράκ. (Κεσάν.) γιβιτσούδ' Θράκ. (Αἶν.)

'Υποκορ. τοῦ οὗς. γκιουβέτσι παρὰ τὸ ὅπ. καὶ
τύπ. γιβέτσι.

Γκιουβετσόπουλο, τὸ ὅπ. βλ. ἐνθ' ἄν.: "Εβανε
κομμάτ' γάλα 'ς ἓνα γιουβετσούδι (κομμάτι γάλα = ὀλί-
γον γάλα) Θράκ. (Αἶν.)

γκιουγκιούρα ἡ, ἐνιαχ. γιουγκιούρα Κρήτ. (Κατσιδ.)
Λέξις πεποιημένη ἐκ τοῦ μορ. γκιούρ, παρὰ τὸ ὅπ.
καὶ γιούρ.

1) Παρατεταμένη χαμηλόφωνος συζήτησις, ἀκουομένη ὡς
ἀκατάληπτος ψίθυρος. ἐνθ' ἄν. Συνών. γκιουγκιούρι-
σμα 1, γκιουγκιούριστό. 2) Φλυαρία ἐνθ'
ἄν.: "Αμα σοῦ πιάσῃ τὴ γιουγκιούρα, δὲ σ' ἀφίνει νὰ φύγῃς.

Κρήτ. (Κατσιδ.) Βαρεῖομαι τὴ γιουγκιούρα τζη καὶ δὲ τζη
πολυμιλῶ αὐτόθ. Συνών. γκιουγκιούρισμα, λο-
γοδιάρρημα, πολυλογία. 3) Συνεκδ., γυνὴ φλύα-
ρος Κρήτ. (Κατσιδ.): "Εκίνησε πάλ' ἡ γιουγκιούρα καὶ θὰ
μᾶσε πονέση τὴ γεφαλὴ. Συνών. γκιουγκιούρι-
στρα, φαφλατοῦ, ψυχολογία.

γκιουγκιουρίζω ἐνιαχ. γιουγκιουρίζω Κρήτ. (Κα-
τσιδ.)

'Εκ τοῦ οὗς. γκιουγκιούρα, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ
γιουγκιούρα.

Συζητῶ λίαν χαμηλοφώνως, ὥστε μόνον ἀκατάληπτος
ψίθυρος νὰ ἀκούεται ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐνθ' ἄν.: Μὰ εἶδα λέγα-
τε καὶ σᾶς ἐγροίκονα ἀποπα'ε κ' ἐγιουγκιουρίζετε; (ἀπο-
παε = ἀπεδῶ) Γραιοκῶ τσι καὶ γιουγκιουρίζουνε, μὰ δὲ γα-
τέω εἶδα λένε. αὐτόθ. Συνών. μορμολίζω, φα-
φλατίζω.

γκιουγκιούρισμα τό, ἐνιαχ. γιουγκιούρισμα Κρήτ.
(Κατσιδ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκιουγκιούριζω, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ
γιουγκιούριζω.

1) Γκιουγκιούρα 1, τὸ ὅπ. βλ. ἐνθ' ἄν.: Μὰ εἶδα
σοῦ λεγε κ' ἐκάμετε τοσονὰ γιουγκιούρισμα 'ς τὴ στράτα;
Συνών. μορμολίζω. 2) Φλυαρία ἐνθ' ἄν.: "Αμα
σοῦ κινήσῃ τὸ γιουγκιούρισμα, δὲ σ' ἀφίνει νὰ φύγῃς Κρήτ.
(Κατσιδ.) Συνών. γιουγκιούρα, γκιουγκιού-
ριστό, φαφλατιό.

γκιουγκιουριστής ὁ, ἐνιαχ. γιουγκιουρίστρα Κρήτ.
(Κατσιδ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκιουγκιούριζω, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ
γιουγκιούριζω.

Γυνὴ φλύαρος ἐνθ' ἄν.: Εἶναι μιὰ γιουγκιουρίστρα, πού,
ἄμα κινήσῃ, δὲ σωπαίνει. Κρήτ. (Κατσιδ.) "Αδικο νὰ σ' εὔ-
ρη, γιουγκιουρίστρα! αὐτόθ. Συνών. γκιουγκιούρα,
φαφλατοῦ, διὰ τὸ ὅπ. βλ. φαφλατάς.

γκιουγκιουριστό τό, ἐνιαχ. γιουγκιουριστό Κρήτ.
(Κατσιδ.)

'Εκ τοῦ ρ. γκιουγκιούριζω, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ
τύπ. γιουγκιούριζω.

Γκιουγκιούρα 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Τόσο γιου-
γκιουριστό κάνανε, μὰ δὲν ἐβόρουναν ν' ἀκούσω εἶδα λέ-
γανε Κρήτ. (Κατσιδ.) Συνών. μορμολιζό.

γκιουζέλης ἐπίθ. Πελοπν. ('Αργολ.) γιουζέλης Νάξ. ('Α-
πύρανθ.) κουζέλης Καππ. (Φάρασ.) κιζέλης Πόντ. (Λιβερ.)
Θηλ. γιουζέλα Νάξ. ('Απύρανθ.) γιουζέλα Σκόπ. Οὐδ. γιου-
ζέλικο Νάξ. ('Απύρανθ.) "Ακλ. γκιουζέλ "Ηπ. (Πάργ.)
Μακεδ. ("Ασσηρ. Γαλατ.) γιουζέλ Λέσβ. γιουζέλ Θράκ. (Αἶν.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. g ü z e l = ὠραῖος.

1) 'Ωραῖος Θράκ. (Αἶν.) Καππ. (Φάρασ.) Λέσβ.: "Ἀσμ.
'Ισὺ 'σι τοῦ γιουζέλ πουλλὶ κ' ἰγὼ τοῦ ἀηδονάκι
Λέσβ.

Νὰ σὲ σκοτώσω θέλω 'γὼ, γιουζέλ Κατερινιό

Αἶν. 2) Εὐθυμίας καὶ ἐπιπόλαιος (ἀπὸ τινος φρενοβλα-
βοῦς εἰς τὸ χωρίον, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ ἐπών. Γιουζέλης)
Νάξ. ('Απύρανθ.): "Ενας γιουζέλης εἶναι, χωρατατζῆς, χο-
ρευτῆς, ἔξυπνος. "Αν δὲν ἦσουν δώρα σὺ γιουζέλα, δὲ δά
'λεες καὶ δὲ δά 'κανες εὐτά. Μὰ τσῆ γιουζέλας εὐτεινῆς

